

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 25-11-2025

Mødedato Tirsdag d. 25. november 2025 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Stalden, Nørregade 36, Indgang X, 5000 Odense C

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Vedtagelse af Spildevandsplan 2025.....	4
Finansiering af rotteområdet i Odense Kommune 2026.....	8
B-sag: Kontrollører i bybus og letbane.....	11
B-sag: Projektgodkendelse af varmforsyning af boliger i Næsbyhoved-Broby.....	15
C-sag: Evaluering af udvalgsperioden 2022-2025.....	17
C-sag: Drøftelse af modeller for priser på UngOdense og OdenseNu.....	19
D-sag: Orientering om genbrug af efterladte cykler i Odense.....	22
D-sag: Orientering om proces for indføring af central blødgøring af vand i VandCenter Syds forsyn	24
D-sag: Status på gartneriindsatsen.....	26
D-sag: Aktuelle sager.....	29

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-A26-12-24

Sagsresumé

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalget den 25. november 2025.

Indstilling

Dagsordenen fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Vedtagelse af Spildevandsplan 2025

06.00.05-P15-1-17

Sagsresumé

Denne sag handler om revision af Odense Kommunes spildevandsplan. Spildevandsplan 2025 skal erstatte den tidligere Spildevandsplan 2011-2022 med tilhørende tillæg. Spildevandsplan 2025 er en såkaldt rammeplan, der sætter retningslinjer og mål for spildevandsområdet.

Et forslag til Spildevandsplan 2025 er forelagt Klima- og Miljøudvalget den 26. august 2025 med henblik på at sende forslaget i høring i otte uger. Forslaget var i høring i perioden den 29. august 2025 til den 25. oktober 2025. Der er indkommet i alt to bemærkninger til forslaget i høringsperioden. Bemærkningerne er beskrevet og vurderet i vedlagte hvidbog.

Spildevandsplan 2025 forelægges nu Odense Byråd med henblik på, at spildevandsplanen vedtages endeligt. Klima- og Miljøudvalget har kompetencen til at godkende de tillæg til planen, der efterfølgende skal beskrive konkrete tiltag og projekter under planen.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Med Spildevandsplan 2025 sættes rammerne for, at håndteringen af regn- og spildevand i Odense Kommune sker på en tidssvarende og miljømæssigt forsvarlig måde. Herved understøttes Odense-målet "En klima- og miljøvenlig storby".

En storby i vækst

Ved at arbejde for, at infrastrukturen til regn- og spildevand kan følge med byens udvikling, understøttes en bæredygtig vækst uden at gå på kompromis med miljø og livskvalitet.

Byudvikling med kvalitet

Integrering af grønne og klimatilpassede løsninger i vandhåndteringen bidrager til attraktive byrum, hvor funktionalitet og æstetik går hånd i hånd.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Høringssvarene besvares, som foreslået i vedlagte hvidbog.
2. Spildevandsplan 2025 vedtages endeligt i henhold til spildevandsbekendtgørelsens bestemmelser.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Baggrund

Spildevandsplan 2025 er et led i en ordinær revision af Odense Kommunes spildevandsplan.

Spildevandsplan 2025 er udarbejdet i samarbejde med VandCenter Syd (VCS) og er udformet som en rammeplan, dvs. en overordnet plan der sætter retning og mål uden at fastlægge alle detaljer. Spildevandsplan 2025 skal erstatte Spildevandsplan 2011-2022. Den tidligere plan, inklusive samtlige gældende tillæg, er indarbejdet i Spildevandsplan 2025.

Spildevandsplan 2025 giver et samlet overblik over håndteringen af regn- og spildevand i Odense Kommune. Med den politiske vedtagelse af spildevandsplanen vil planen udgøre det administrative og juridiske grundlag for, at projekter og tiltag indenfor spildevandsområdet kan gennemføres.

Et forslag til spildevandsplanen har været fremlagt offentligt i otte uger i henhold til spildevandsbekendtgørelsens bestemmelser. Der er indkommet i alt to høringssvar under den offentlige høring. Disse er nærmere beskrevet i vedlagte hvidbog sammen med Klima- og Miljøforvaltningens vurdering af høringssvarene. Høringssvar og vurdering er ligeledes kort opsummeret i nedenstående afsnit om *Høringssvar*.

Spildevandsplanen er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. Der er derfor udarbejdet en miljørapport, hvor spildevandsplanens eventuelle påvirkninger af miljøet er vurderet. Miljørapporten har været fremlagt offentligt fire uger sideløbende med forslaget til spildevandsplanen. I miljørapporten konkluderes det, at tiltag som følge af Spildevandsplan 2025 ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af de emner - fx vandområder, flora og fauna - der er vurderet. Der er ikke indkommet bemærkninger til miljørapporten under offentliggørelsen.

Spildevandsplan 2025 er vedlagt dagsordenspunktet som bilag. Bilaget er lavet ud fra det digitale plan- og procesværktøj DKplan. Planen kan med fordel læses direkte i DKplan via dette link: [Spildevandsplan 2025](#). Den tilhørende miljørapport fremgår af planens bilag 4.

Planens overordnede indhold

I nedenstående er planens indhold kort beskrevet under hovedoverskrifter.

Miljø- og servicemål

I Spildevandsplan 2025 er Odense Kommunes krav til VCS beskrevet i i alt ni miljø- og servicemål med følgende overskrifter:

- Modellering og dataopsamling samt styring og regulering
- Klimatilpasning
- Måling i vandløb og modellering af påvirkning i vandløb
- Vandområdeplaner
- Bæredygtighed
- Odense Fjord Samarbejdet
- Kapacitet i afløbssystemerne
- Rensning af regn- og spildevand
- Vedligeholde og videreudvikle webbaseret informationsmateriale til borgere om mulighed for at håndtere regnvand på egen grund

Ny renseanlægsstruktur

Klima- og Miljøforvaltningen og VCS arbejder i øjeblikket sammen om at se på forskellige scenarier for fremtidens renseanlægsstruktur i Odense Kommune. Når planerne er mere konkrete, vil der blive udarbejdet et tillæg herom til Spildevandsplan 2025.

Regnbetingede overløb

Klima- og Miljøforvaltningen forventer at meddele udledningstilladelser for ca. 100 regnbetingede udløb i 2025. Tiltag overfor de udløb, som udledningstilladelserne peger på, vil blive medtaget i Spildevandsplan 2025 ved tillæg, efterhånden som de konkretiseres og besluttet.

Kloakering i det åbne land

Odense Kommune har en målsætning om at kloakere ejendomme i det åbne land, hvor det er økonomisk og teknisk muligt. I Spildevandsplan 2025 er der medtaget i alt 48 ejendomme i det åbne land til kloakering. Ejerne af disse ejendomme vil dermed modtage et krav om, at deres ejendom skal tilsluttes den offentlige spildevandskloak, mens de fremover, ligesom i dag, selv skal håndtere deres regnvand.

By- og erhvervsområder

Nye by- og erhvervsudviklingsområder og områder som ønskes omdannet, fx fra erhverv til bolig, vil som udgangspunkt blive udlagt som separatkloakerede. Det betyder, at regn- og spildevand skal bortledes i separate afløbssystemer tilhørende VCS. Disse områder vil blive optaget i Spildevandsplan 2025 ved tillæg, efterhånden som de ønskes udviklet.

Klimatilpasning og terrænnært grundvand

Klima- og Miljøforvaltningen og VCS samarbejder om løsninger til klimatilpasning af Odense. Det kan fx ske ved, at regnvand i højere grad håndteres, hvor det falder, og gerne i naturbaserede løsninger på terræn, da det bl.a. giver en højere grad af fleksibilitet.

I tillæg til ovenstående har Folketinget, med ikrafttrædelse 1. juli 2025, vedtaget ny lovgivning om terrænnært grundvand. Lovgivningen, og de muligheder den giver forsyninger til at håndtere terrænnært grundvand, vil blive implementeret i Spildevandsplan 2025 ved et tillæg til planen.

Høringssvar

Under den offentlige høring af Spildevandsplan 2025 er der indkommet to høringssvar til planen. Høringssvarene er opsummeret her, men er også vedlagt i deres helhed i vedlagte hvidbog.

Høringssvar 1

Høringssvaret vedrører en bekymring for øgede mængder af overfladevand til Rindebæk fra området, hvor der tidligere lå en forsøgsstation. I høringssvaret står beskrevet, at overfladevand fra forsøgsstationen i dag afledes til Rindebæk, og at bækken ikke kan klare øgede mængder vand pga. gamle rør og rotter. I høringssvaret er anført, at vandet i stedet skal til havet.

Klima- og Miljøforvaltningens vurdering:

Området for den tidligere forsøgsstation er ikke omfattet af Spildevandsplan 2025. Området er i dag ejet af Odense Havn, som ønsker at anlægge en 'dry port' på arealet. I øjeblikket arbejdes der dog på at få udarbejdet både kommuneplantillæg, lokalplaner og spildevandsplantillæg for erhvervsområdet.

Det er Klima- og Miljøforvaltningens vurdering, at den planlægning af området, der skal ske, bl.a. vil imødesee, at afledning af overfladevand fra erhvervsområdet (den tidligere forsøgsstation) vil blive håndteret på en både miljømæssigt og hydraulisk forsvarlig måde.

Høringssvar 2

Dansk Miljørådgivning (DMR) har på vegne af AG Slettensvej ApS ytret ønske om, at Spildevandsplan 2025 ændres, så der etableres separatkloakering af Slettensvej 191, 5270 Odense N (matr. 12a, Anderup By, Lumby). Dette begrundes især med, at der planlægges boliger på området, og at forholdene inden for matriklen derved vil ændres væsentligt i forhold til det nuværende.

Klima- og Miljøforvaltningens vurdering:

Slettensvej 191, 5370 Odense N er i dag udlagt som spildevandskloakeret i spildevandsplanen, hvilket betyder, at grundejer selv håndterer regnvand. Området indgår ikke i den miljørapport, der er udarbejdet i forbindelse med Spildevandsplan 2025.

Forvaltningen vil arbejde med at håndtere ændringen fra spildevandskloakeret til separatkloakeret via et tillæg til Spildevandsplan 2025, som udarbejdes parallelt med den kommende lokalplan for området. På den måde sikres en samlet og koordineret proces, hvor både planlægning og kloakering tænkes ind fra starten.

Tillægget vil således imødekomme AG Slettensvej ApS' ønske om separatkloakering og samtidigt fastlægge, hvordan afledning af tag- og overfladevand fra det kommende boligområde kan ske.

Den videre proces

Efter den politiske vedtagelse af Spildevandsplan 2025 vil alle efterfølgende tiltag på spildevandsområdet blive medtaget i spildevandsplanen ved tillæg. Tillæggene forelægges Klima- og Miljøudvalget til godkendelse.

Rettelser til spildevandsplanen af administrativ karakter, som **ikke** har betydning for borgere, virksomheder, VCS eller Odense Kommune foretages løbende. Disse rettelser vil ikke blive behandlet politisk eller sendt i offentlig høring.

Det kan fx dreje sig om:

- Ændringer af planens kort, herunder
 - mindre tilretninger af kloakoplande,
 - ændring af kloakoplande fra planlagt til eksisterende, når en kloakering er gennemført,
 - ajourføring af områder med fællesprivate kloakker (når der foreligger aftaler om og dokumentation for disse),
 - inddragelse af ejendomme, som har aftale med VCS om frivillig kloakering
- Ændring af planens tekst, der alene er af redaktionel betydning, links og lignende.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Spildevandsplan 2025

Hvidbog

Punkt 3: Finansiering af rotteområdet i Odense Kommune 2026

09.13.01-A50-2-25

Sagsresumé

Denne sag handler om fastsættelse af gebyret for finansiering af rotteområdet i Odense Kommune i 2026. Odense Kommune er myndighed for rottebekæmpelsen. Selve bekæmpelsen udføres af et eksternt firma, mens myndighedsopgaven varetages af Klima- og Miljøforvaltningen.

Antallet af anmeldelser om rotter er steget betydeligt de seneste år - fra 5.430 til omkring 8.300 over to år, svarende til en stigning på 52 %. Forvaltningen skønner, at de samlede udgifter til området i 2026 vil udgøre 16,9 mio. kr. Ud fra den beregnede udgift, vil opkrævningen for 2026 derfor skulle udgøre et fast gebyr pr. ejendom på 89 kr. samt 0,86 kr. pr. m² bebygget areal.

Det svarer til en årlig udgift på 263 kr. for en 130 m² bolig og 290 kr. for en 190 m² bolig. Det er en stigning på ca. 44 % i forhold til 2025. Gebyret beregnes ud fra det samlede budget og ejendommens størrelse, og alle ejendomsjere vil bidrage efter samme model.

Effekt

Et sundere Odense

Finansieringen af rottebekæmpelsen i kommunen bidrager til en hurtigere og mere effektiv bekæmpelse af rotter, hvilket mindsker generne heraf for kommunens borgere. Forebyggelse og bekæmpelse af rotter medvirker dermed til et sundere og tryktere bymiljø.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Rotteområdet i Odense Kommune i 2026 finansieres via opkrævning af gebyr.
2. Opkrævningen for 2026 består af et fast gebyr pr. ejendom på 89 kr. samt 0,86 kr. pr. m² bebygget areal.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Lovgrundlag og organisering

Odense Kommune er myndighed for rottebekæmpelsen og har ansvaret for at sikre en effektiv indsats, jf. rottebekendtgørelsen. Kommunens rottebekæmpelse tilrettelægges i henhold til den lovpligtige rottehandlingsplan, som Klima- og Miljøudvalget vedtog den 29. august 2023. Selve rottebekæmpelsen udføres af et eksternt firma, mens myndighedsarbejdet, såsom tilsyn og udstedelse af henstillinger og påbud varetages af Klima- og Miljøforvaltningen. Det opkrævede gebyr dækker alle omkostninger ved den kommunale rottebekæmpelse.

Et komplekst område

Rotteområdet rummer både sociale og organisatoriske udfordringer. Når rotter gør boliger ubeboelige, rammer det ofte udsatte borgere, og sagerne kræver tværfagligt samarbejde med fx social- og sundhedsområdet. Derudover håndteres komplekse sager med mange aktører, såsom boligforeninger, virksomheder, grundejere og myndigheder, hvor koordinering og kommunikation er afgørende.

Rottebekæmpelse handler ikke kun om at fjerne rotter men om at sikre lovmedhold, sundhed, miljø og sociale hensyn. Det stiller store krav til faglighed og samarbejde.

Stigende pres på rotteområdet

Antallet af anmeldelser om rotter har været stigende fra 5.439 anmeldelser i 2023 til forventet ca. 8.300 anmeldelser i 2025. Det er en stigning på ca. 52 % på to år.

Udviklingen ses også i andre kommuner og skyldes bl.a. ændrede klimaforhold, tættere bebyggelse, øget opmærksomhed fra borgere og virksomheder, forbedrede digitale anmeldelsesmuligheder samt generelt større fokus på sundhed og boligforhold.

Stigningen afspejler således både:

- en reel vækst i rotteaktivitet og
- en øget tilbøjelighed til at anmelde.

Rottehandlingsplanen har bidraget til at styrke indsatsen og sikre hurtigere reaktion på anmeldelser. For at imødegå den fortsatte udvikling arbejdes der løbende med at tilpasse og målrette indsatsen bl.a. gennem bedre datagrundlag, tværgående samarbejde og informationsindsatser.

Gebyrfinansiering

Gebyret for rottebekæmpelse beregnes i henhold til Rottebekendtgørelsens § 52 ud fra ejendommens størrelse. Det betyder, at ejendomme med større areal betaler mere, da de potentielt har større risiko for rotteproblemer og kræver større indsats. Gebyrfinansiering bygger på princippet om fælles ansvar: alle ejendomssejere bidrager til rotteindsatsen, og ordningen gælder for alle, uanset om man har en stor eller lille ejendom, privat bolig eller virksomhed. På den måde sikres en ensartet og retfærdig finansiering af indsatsen, og området belaster ikke kommunens fælles budget.

Frem til den 1. januar 2025 har rottebekæmpelsen ligget under Odense Renovation, og gebyret har derfor været indeholdt i Odense Renovations takstblad. Fra den 1. januar 2025 er metoden for opkrævning af rottebekæmpelsesgebyr ændret som følge af ny lovgivning. Tidligere har opkrævningen været baseret på en model, hvor gebyret udgjorde en andel af ejendomsværdien. Denne praksis er nu erstattet af en ny metode, hvor opkrævningen sker via et fast grundgebyr kombineret med en kvadratmeterbaseret takst med lavere sats for arealer over 250 m². Den nye model giver en mere ensartet og gennemsigtig opkrævning, som bedre afspejler ejendommens størrelse og anvendelse.

I den forbindelse har forvaltningen i samarbejde med Odense Renovation besluttet, at kontrakten for rottebekæmpelse fremover skal ligge hos Odense Kommune. Det giver bedre mulighed for koordinering med øvrige kommunale opgaver og sikrer en mere samlet tilgang til indsatsen.

Ifølge rottebekendtgørelsen (§ 52) fremgår det, at "Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvorvidt rottebekæmpelsen skal finansieres via gebyr eller skat.". Fra og med 2027 vil gebyret fremgå af Odense Kommunes takstblad.

Budget og takstopkrævning for 2026

Nedenstående tabel viser de forskellige budgetposter til varetagelse af rotteområdet i 2026. Et detaljeret budget er vedlagt som bilag.

Budget 2026

Kategori	Beløb (i 1.000 kr.)
Tilsyn, sagsstyring og vejledning	2.931
Rottebekæmpelse	12.507
Merforbrug fra tidligere år [#]	1.495

I alt til opkrævning i 2026	16.933
-----------------------------	--------

Merforbruget i 2025 skønnes til at ende på 4,5 mio. kr., men det foreslås fordelt udover de kommende tre år, hvorfor det i tabellen fremgår med et mindre beløb svarende til første års opkrævning af merforbruget. Herefter forventes budgettet at falde fra 2028 med 1,5 mio. kr. samlet, hvilket medfører, at gebyret forventeligt også falder.

Der er i budgettet for 2026 medtaget underskud fra tidligere år. Underskuddet skyldes det støt stigende pres på området. Gebyret fastsættes i starten af året, og et højere forbrug medfører derfor et underskud, der videreføres til de følgende års opkrævning. Dette foreslås delt ud over årene 2026, 2027 og 2028, således at gebyret varierer mindst muligt fra år til år. Når underskuddet er betalt, forventes gebyret at falde tilsvarende.

Budgettet i 2026 udgør i alt 16,9 mio. kr. Til sammenligning blev budgettet for 2025 i 2024 estimeret til 12,0 mio. kr. Stigningen i budgettet i 2026 skyldes dels det øgede pres på området, der medfører flere udgifter, samt den del af underskuddet fra tidligere år, der er medtaget.

Ud fra den beregnede udgift vil opkrævningen for 2026 dermed bestå af et fast gebyr pr. ejendom på 89,01 kr. samt 0,8631 kr. pr. m² bebygget areal.

Nedenstående tabel viser de konkrete takster for en alm. husstand i 2026.

Boligstørrelse	130 m ²	190 m ²
2025	182,00	200,00
2026	263,04	289,96
Procentmæssig stigning	44 %	45 %

Økonomi

Hvis forslaget vedtages, fastholdes gebyrfinansieringen, og der sker ingen ændring i kommunens kassebeholdning.

Hvis forslaget ikke vedtages, bortfalder gebyrindtægten, og rotteområdet skal finansieres af kommunens driftsbudget. Det vil kræve omprioritering af midler fra andre områder eller en forøgelse af det samlede budget.

Bilag

Budget for rottebekæmpelse 2026

Punkt 4: B-sag: Kontrollører i bybus og letbane

13.05.16-G01-56-24

Sagsresumé

Denne sag handler om billetkontrollen i bybusser og Odense Letbane. Sagen er en opfølgning på udvalgsrådet den 24. september 2024, hvor udvalget traf beslutning om at finansiere 8 årsværk til billetkontrol i Odenses bybusser og letbane i 2025.

Klima- og Miljøforvaltningen vil præsentere de nuværende erfaringer med det øgede kontroltryk i bybusserne og letbane i Odense. Forvaltningen indstiller til endnu en opnormering på kontrolindsatsen, specifikt fra de nuværende 8 kontrollører på tværs af letbane og bybus til 12 årsværk i 2026.

Anbefalingen bygger på en gennemsnitlig snydeprocent på 3,73 % i årets første seks måneder. Der er udstedt kontrolafgifter for ca. 5,8 mio. kr., hvoraf en del af beløbet sendes til gældsinddrivelse ved manglende betaling.

Formålet med at øge kontrollen er forsat at motivere flere til at købe billet, så der på sigt udskrives færre kontrolafgifter.

På baggrund af erfaringerne fra resten af 2025 og første halvår af 2026 vil Klima- og Miljøudvalget næste år få forelagt en tilsvarende sag med henblik på justering af det fremtidige kontrolniveau.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender opnormering af antallet af årsværk til billetkontrol i Odense bybusser og letbane fra 8 til 12 i 2026 med en forventet merindtægt fra afgifter på 0,3 mio. kr. i 2026.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Historik

FynBus' bestyrelse besluttede i april 2024, at udgifterne til kontrollører fremover skulle afregnes separat med hver kommune, baseret på hvor mange kontrollører den enkelte kommune valgte at finansiere. På den måde kunne kommunerne – ud fra det vurderede behov – beslutte, hvor meget kontrol der skulle føres på deres område.

Fra den 1. januar 2025 skulle Odense Kommune derfor selv fastlægge niveauet for tilkøb af billetkontrol for ét år ad gangen i forbindelse med budgetlægningen. Herefter planlagde FynBus indsatsen for det kommende år.

Beslutning om kontrolindsatsen i 2025

På den baggrund traf Klima- og Miljøudvalget den 24. september 2024 beslutning om at finansiere 8 årsværk til billetkontrol i Odense bybusser og letbane i 2025. Tidligere har kontrolniveauet i Odense været på ca. 4 kontrollører.

Det blev vurderet, at den daværende kontrolindsats hverken var tilstrækkelig til at udstede kontrolafgifter til alle rejsende uden gyldig billet eller til at have en forebyggende effekt. Siden januar har Klima- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Odense Letbane og FynBus fulgt udviklingen i kontrolindsatsen, herunder antal kontrollerede, undvigelses, afgifter og snydeprocent. Nu kan forvaltningen præsentere de seneste erfaringer fra årets første seks måneder.

Erfaringer med øget kontrol i 2025

I første halvår af 2025 har FynBus gennemført billetkontrol af i alt 327.972 passagerer i Odense Kommunes kollektive trafik – heraf 41.247 i de kommunale bybusser og 286.725 i Odense Letbane. Den markante forskel i antal kontroller

skyldes, at det er væsentligt nemmere og hurtigere at kontrollere større grupper af passagerer i letbanen sammenlignet med bybusserne.

Selvom snydeprocenten i årets første halvår er mere end halveret – fra 5,27 % i januar til 2,77 % i juni – er der fortsat et gennemsnit på 3,73 % af de kontrollerede passagerer, som enten ikke har gyldig billet eller undviger kontrollen. Undvigere defineres som passagerer, der bevidst undgår kontrollen ved enten at forlade bussen eller letbanen, når kontrolløren stiger på, eller ved at undlade at stige på hvis de ser en kontrollør.

Den intensiverede kontrolindsats har dog haft en tydelig effekt og bidraget til, at flere passagerer vælger at købe billet, eller fravælger den kollektive trafik, hvis de ikke har til hensigt at betale for rejsen.

	Antal kontrollerede personer	Antal afgifter	Antal undviger	Snydeprocent	Snydeprocent inkl. undviger
Bybus	41.247	1.621	675	3,93%	5,48%
Odense Letbane	286.725	4.334	5.847	1,51%	3,48%
Samlet	327.972	5.955	6.522	1,82%	3,73%

Tabel: Overblik over status på årets første 6 måneder.

I både bybusser og letbane var den hyppigste årsag til kontrolafgift, at passageren ikke havde en gyldig billet at fremvise. Derudover var der også en gruppe passagerer, som købte mobilbillet efter påstigning. Denne erfaring blev tidligt identificeret i dialogen med kontrollørerne, og derfor tydeliggjorde FynBus i løbet af foråret i kommunikationen til passagererne, at billetten skal være købt inden påstigning.

Kontrolindsatsen er løbende blevet tilrettelagt i et tæt samarbejde mellem FynBus og Odense Letbane, hvor der både fokuseres på den daglige fordeling af kontrollørernes tilstedeværelse og på særlige indsatser. Det omfatter blandt andet strategiske satsninger med intensiveret kontrol, målrettet indsats ved større events samt håndtering af uforudsete driftsudfordringer. Denne tilgang vil fortsat være gældende for kontrolindsatsen.

Kontrolindtægter indtil nu

Udgiften for kontrolindsatsen i 2025 forventedes at udgøre 4,2 mio. kr. for 8 årsværk, finansieret via FynBus. Da Klima- og Miljøudvalget traf beslutning om at opjustere kontrolniveauet, var forventningen, at indtægterne fra kontrolafgifter ville udgøre ca. 6,1 mio. kr. årligt.

Kontrolindtægter i 1. halvår 2025

Allerede i løbet af de første 6 måneder af 2025 er der udstedt kontrolafgifter for ca. 5,8 mio. kr. På den baggrund har FynBus opjusteret forventningerne til årets samlede indtægter fra kontrolafgifter til 12,1 mio. kr. – næsten det dobbelte af den oprindelige forventning. Indtægterne fra kontrolafgifter tilfalder det sted, hvor afgiften er udstedt. Afgifter udstedt i busserne tilfalder FynBus, og afgifter udstedt i letbanen tilfalder Odense Letbane. På grund af det høje antal passagerer, der modtager kontrolafgift i Odense Letbane, er det Odense Letbane, der modtager størstedelen af den samlede indtægt.

Baseret på erfaringerne fra årets første seks måneder – med udgangspunkt i antallet af afgivne kontrolafgifter og den procentvise fordeling mellem bybusser og Odense Letbane – estimeres det, at bybusserne vil bidrage med cirka 27 % af den samlede indtægt fra kontrolafgifter.

Forventede indtægter i 2025

Den samlede indtægt for 2025 forventes at udgøre 12,1 mio. kr., hvilket svarer til en estimeret indtægt på cirka 3,3 mio. kr. fra bybusserne. Det skal understreges, at dette estimat er baseret på de nuværende erfaringer og forudsætninger, og der bør derfor tages forbehold for ændringer i kontrolindsatsen, passageradfærd og øvrige forhold, der kan påvirke indtægtsniveauet.

Dele af indtægterne skal inddrives via Gældsstyrelsen

Det er ikke givet, at Odense Kommune modtager hele indtægten fra kontrolafgifter i det år, hvor kontrollen er gennemført. En del af afgifterne sendes videre til Gældsstyrelsen, hvis passageren ikke betaler, og enkelte kontrolafgifter bliver aldrig betalt. Omkring 40–50 % af passagererne betaler, inden sagen overgår til Gældsstyrelsen.

De resterende indtægter kommer typisk i de efterfølgende år, afhængigt af hvornår Gældsstyrelsen har inddrevet gælden. Det betyder, at der er forskydninger mellem år, og at indtægter fra fx kontrolafgifter udstedt i 2025 først kan blive udbetalt til kommunen i 2026 eller senere.

Der er en indbygget risiko i ordningen, idet indtægterne fra kontrolafgifter ikke nødvendigvis tilgår Odense Kommune i samme takt som udgifterne afholdes. Der kan desuden gå en periode, før en eventuel ubalance i kontrolindsatsen opdages, og afbetalingen via Gældsstyrelsen er uden for kommunens direkte kontrol.

Frikort Odense

Kontrollører er forpligtet til at udstede kontrolafgift ved manglende billet, uanset årsagen. Dette gælder også for socialt udsatte borgere, som ofte ikke har mulighed for at betale afgiften. Denne situation skaber gentagne konflikter og udfordringer i mødet mellem borgere og kontrollører. På den baggrund har kontrollørerne fremlagt et forslag til FynBus og Odense Kommune om indførelse af et frikort til denne særlige målgruppe.

Frikort Odense er en gratis billet til bus og letbane inden for Odense Kommune. Socialt udsatte borgere, som er kendt af kommunale tilbud og NGO'er, kan ansøge om frikort hos FynBus. Ansøgning og udlevering sker med hjælp fra medarbejdere eller frivillige i disse tilbud, mens FynBus udsteder frikortet.

Ordningen evalueres senest efter to år med henblik på vurdering af fortsættelse eller tilretning. Der foretages løbende opfølgning på omfang og erfaringer, og tilretning kan fremrykkes, hvis ordningen ikke opfylder formålet.

FynBus forventer, at ordningen er udgiftsneutral, da målgruppen i forvejen ikke køber billet.

Anbefaling til 2026

På baggrund af erfaringerne fra årets første seks måneder anbefaler FynBus og Klima- og Miljøforvaltningen, at kontrolindsatsen i Odense Kommunes bybusser og Odense Letbane opjusteres. Det foreslås, at der fra 2026 samlet afsættes 12 årsværk til billetkontrol – fordelt med 5 årsværk til bybusserne og 7 årsværk til Odense Letbane. Det er 1 årsværk mere til bybusserne og 3 årsværk mere til Odense Letbane end i 2025.

2025 var det første år med den nye kontrolmodel. Her har FynBus erfaret, at omkostningen pr. kontrollør er højere end først antaget. Derfor forventes udgiften pr. kontrollør at stige med ca. 0,1 mio. kr. årligt fra 2026.

Udgifter og indtægter forbundet med kontrolindsatsen i 2026

De 12 årsværk medfører en udgift på ca. 3,2 mio. kr. for bybusserne og ca. 4,5 mio. kr. for Odense Letbane. De forventede indtægter fra kontrolafgifter udgør ca. 3,5 mio. kr. for bybusserne og ca. 13,0 mio. kr. for Odense Letbane. Formålet med den øgede kontrol er fortsat at motivere flere passagerer til at købe billet, så antallet af kontrolafgifter på sigt reduceres.

2026	Bybusser	Letbanen
Udgifter til kontrollører	3.175.000	4.445.000
Indtægter fra kontrolafgifter	3.500.000	13.000.000
Netto	325.000	8.555.000
Antal årsværk	5	7

Tabel: Fordeling af årsværk, udgifter og indtægter mellem bybusser og letbane. En del af kontrolafgifterne inddrives via Gældsstyrelsen, og indtægterne til Odense Kommune fordeles derfor over flere år.

Flere kontrollører vil øge den præventive effekt

Det vurderes, at antallet af udstedte kontrolafgifter ikke vil stige i samme grad ved opnormeringen til 12 kontrollører, som det gjorde ved den tidligere opnormering fra 4 til 8 kontrollører. Dette afspejles også i de forventede indtægter. Den øgede synlighed af kontrollører i både busser og letbane forventes dog at have en præventiv effekt, som vil føre til en mindre stigning i billetindtægterne.

Fordeling af udgifter og indtægter

Odense Kommune vil primo 2026 blive opkrævet den forventede nettoudgift. I forbindelse med årsregnskabet opgøres de faktiske indtægter fra kontrolafgifter, og en eventuel difference vil blive efterreguleret i det efterfølgende år.

Indtægterne fra kontrolafgifter fordeles efter, hvor afgiften er udstedt, mens udgifterne fordeles på baggrund af kontrollørernes tidsforbrug. Det forventes, at indtægten pr. kontrollør i letbanen fortsat vil være højere end i bybusserne.

Videre proces

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen, vil FynBus opjustere kontrolniveauet hurtigst muligt. Det forventes, at det fulde kontroltryk kan være implementeret i løbet af første halvår 2026.

Klima- og Miljøforvaltningen vil fortsat – i tæt samarbejde med FynBus – følge udviklingen i kontrolniveauet og effekten heraf. Disse erfaringer vil give Odense Kommune bedre indsigt i det fremtidige behov for kontrol i Odense Kommune. Anbefalinger vedrørende kontrolindsatsen i 2027 vil blive forelagt udvalget i 2. halvår af 2026.

Økonomi

Med udvidelsen af kontrolindsatsen fra 8 til 12 kontrollører forventes en nettoindtægt på ca. 0,3 mio. kr. i 2026. Nettoindtægten tilfalder området for kollektiv trafik under Klima- og Miljøudvalget.

Nettoindtægten dækker over ekstra udgifter på 3,2 mio. kr. og forventede merindtægter på 3,5 mio. kr.

Punkt 5: B-sag: Projektgodkendelse af varmeforsyning af boliger i Næsbyhoved-Broby

13.03.01-P19-2-25

Sagsresumé

Udvalget skal med denne sag tage stilling til, om projektforslaget om fjernvarmeforsyning af boliger i Næsbyhoved-Broby skal godkendes.

Projektforslaget omhandler fjernvarmeforsyning af et kommende nyt boligområde, hvor en eksisterende ejendom skal nedrives forud for etablering.

Projektet har været i høring hos Gartnernes Fjernvarmeforsyning i Odense Nord, Kerteminde Forsyning, Vores Elnet og Fjernvarme Fyn. Der er ikke indkommet høringssvar.

I henhold til referencen med individuelle luft til vand varmepumper udviser projektet positiv samfunds-, selskabs- og brugerøkonomi.

Forvaltningen indstiller projektet til godkendelse på baggrund af den energi-, miljø- og samfundsøkonomiske vurdering.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Med det ansøgte projektforslag om etablering af fjernvarmeforsyning til boliger i Næsbyhoved-Broby er Odense Kommune med til at udbrede grøn og miljøvenlig fjernvarme. Projektforslaget understøtter dermed Odensemålet om en mere klima- og miljøvenlig storby.

Indstilling

Klima og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender projektgodkendelsen om fjernvarmeforsyning af boliger i Næsbyhoved-Broby.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Baggrund om kommunens opgave som varmeplanmyndighed

Odense Kommune er i medfør af varmeforsyningsloven varmeplanmyndighed. Hvis et varmeforsyningsselskab ønsker ændringer i varmeforsyningen, skal de indsende et projektforslag, som kommunen skal godkende. Kommunen skal foretage en energimæssig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projekterne, for at et projekt kan godkendes.

I henhold til § 6 i projektbekendtgørelsen skal kommunen sørge for, at projektet ud fra en konkret vurdering er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt.

Dette også selvom projektet eventuelt måtte udvise negative miljø, selskabs- eller brugerøkonomiske konsekvenser.

Odense Kommune har pligt til at sikre, at det lovmæssige grundlag for projektforslaget er til stede, herunder at foretage høring af projektet i forhold til relevante parter.

Projektforslag for fjernvarmeforsyning af boliger i Næsbyhoved-Broby

Odense Kommune har den 7. august 2025 modtaget projektforslaget ”Projektforslag for fjernvarmeforsyning af boliger i Næsbyhoved-Broby” fra Fjernvarme Fyn.

Projektforslaget omfatter 12 tæt-lave boliger i lokalplanområde 10-1104. Området er udlagt til fælles varmforsyning. Der vil skulle nedrives en eksisterende bygning forud for etablering af de nye boliger.

Anlægsudgiften er overslagsmæssigt opgjort til i alt 0,9 mio. kr. ekskl. moms, og de samfundsøkonomiske omkostninger ved projektet over en 20-årig periode giver et samlet samfundsøkonomisk overskud på 0,5 mio. kr.

Virksomheds- og brugerøkonomien i projektforslaget er vurderet over en beregningsperiode på 20 år, og projektforslaget giver et samlet selskabsøkonomisk overskud for Fjernvarme Fyn på 0,3 mio. kr. og et brugerøkonomisk overskud på 0,1 mio. kr.

Vurdering af virkninger på miljøet (VVM)

Projektet er blevet VVM-screenet. Klima- og Miljøforvaltningen har den 13. oktober 2025 meddelt afgørelse om, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt, og at der derfor ikke er VVM-pligt.

Høring

Projektet har været i høring hos Gartneres Fjernvarmforsyning i Odense Nord ApS, Kerteminde Forsyning A/S, Vores Elnet A/S og Fjernvarme Fyn A/S fra den 14. august 2025 til den 11. september 2025. Der er ikke indkommet høringssvar i perioden.

Energi-, miljø- og samfundsøkonomisk vurdering

For at et projekt kan godkendes, skal der være foretaget en energimæssig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet. I henhold til bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg, skal det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt vælges.

I projektforslaget er beregningerne foretaget med individuelle luft/vand varmepumper som reference.

Projektet vil have et højere brutto energibehov end referencen. Dette er helt som forventet, da der blandt andet er tab i fjernvarmenettet. Det skal bemærkes, at brændselsforbruget i projektet ikke umiddelbart kan sammenlignes med elforbruget i referencen, da der ikke er taget højde for effektiviteten ved produktionen af elektriciteten til referencen.

Med hensyn til emissioner, så ligger referencen lavest på alle parametre. De beregnede emissioner for projektet vil dog i realiteten være væsentligt lavere, idet de anvendte standardemissionskoefficienter fra Energistyrelsen er højere end de aktuelle for Fjernvarme Fyns anlæg.

Projektet udviser som anført et samfundsøkonomisk overskud på 0,5 mio. kr. over en 20-årig periode.

På baggrund af en samlet vurdering af overstående forhold indstiller forvaltningen projektet til godkendelse.

Bilag

Projektforslaget, bilag hertil, samt udkast til projektkodkendelse er vedhæftet.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Projektforslag for Boliger i Næsbyhoved-Broby, lokalplan nr. 10-1104

Projektforslag i hht lov om varmforsyning - Boliger i Næsbyhoved-Broby 9.0.pdf

Udkast til projektkodkendelse af boliger i Næsbyhoved Broby lokalplan 10 1104

Punkt 6: C-sag: Evaluering af udvalgsperioden 2022-2025

00.01.00-A00-66-25

Sagsresumé

Denne sag omhandler evaluering af Klima- og Miljøudvalgets udvalgsperiode 2022-2025.

Sagens formål er at evaluere udvalgets arbejde og rammebetingelser i udvalgsperioden. Evalueringen har til formål at samle erfaringer og drage læring til forberedelse af det kommende Klima- og Miljøudvalg, der tiltræder den 1. januar 2026.

Evalueringen foretages som en åben drøftelse på udvalgsrådet. Der er vedlagt bilag med spørgsmål, som forvaltningen foreslår, drøftelsen tager afsæt i.

På det sidste udvalgsråd den 16. december 2025 præsenterer forvaltningen resultaterne af evalueringen og den stafet, der dermed gives videre til det kommende Klima- og Miljøudvalg.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget:

1. Evaluerer udvalgets arbejde for udvalgsperioden 2022-2025.
2. Drøfter hvordan forvaltningen kan sikre en god overgang til den kommende udvalgsperiode.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Baggrund

Klima- og Miljøforvaltningen inviterer med denne sag udvalget til at evaluere arbejdsvilkår og forvaltningens generelle understøttelse i udvalgsperioden 2022-2025.

Udvalgets feedback er vigtig, så forvaltningens understøttelse kan tilpasses ønsker og behov. Evalueringen indgår som del af forvaltningens forberedelse til det kommende udvalg i udvalgsperioden 2026-2029.

Evaluering

Evaluering gennemføres som en åben drøftelse på Klima- og Miljøudvalgets møde. Spørgerammen er vedlagt dagsordenen til udvalgets forberedelse.

Spørgsmålene i evalueringen er bygget op omkring fem tematikker:

- Dagsordnerne: Drøftelse af udvalgets oplevelse af kvaliteten af dagsordenerne, det gode sagsforløb og muligheder for forbedring.
- Udvalgsrådene: Drøftelse af udvalgets oplevelse af arbejdsformen og forvaltningens understøttelse af udvalgsrådene fra praktik med lokale og forplejning til oplæg mv.
- Arbejdet som klima- og miljøudvalgsmedlem: Drøftelse af udvalgets erfaringer med arbejdet som udvalgsmedlem og gode råd til nye medlemmer.
- Det gode samspil i Klima- og Miljøudvalget: Drøftelse af udvalgets perspektiv på, hvordan der skabes et godt samspil på tværs af udvalgsmedlemmer, og hvordan forvaltningen understøtter dette.
- Klima- og Miljøudvalgets arbejde de næste fire år: Drøftelser af udvalgets perspektiver på hvad der er vigtig for et kommende udvalg at have fokus på de kommende, fx emner eller strategier samt forslag til fx institutionsbesøg det kommende udvalg med fordel kan tage på.

Opsamling på evalueringen

På årets sidste møde i 2025 vil udvalget blive præsenteret for opsamlingen på evalueringen og det input, som forvaltningen tager med videre til det kommende udvalg.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Spørgeramme til evaluering af udvalgsperioden 2022-2025

Punkt 7: C-sag: Drøftelse af modeller for priser på UngOdense og OdenseNu

13.05.16-G01-72-23

Sagsresumé

Denne sag handler om de igangværende billetforsøg UngOdense og OdenseNu (tidligere omtalt for udvalget som QR-billetter)

UngOdense sælges til 10 kr. og kan købes af unge til og med 26 år. OdenseNu koster 15 kr. og er tilgængelig for alle. FynBus' bestyrelse skal den 5. december 2025 tage stilling til en mulig forlængelse af billetforsøgene i 2026 samt en eventuel prisstigning på billetterne, hvis de skal fortsætte.

FynBus vurderer på baggrund af gode erfaringer med UngOdense og OdenseNu samt en fortsat vækst i salgstillene, at billettyperne med fordel kan fastholdes.

Med denne sag skal udvalget drøfte tre modeller for prissætning af UngOdense og OdenseNu, forud for FynBus' bestyrelsesmøde den 5. december 2025. En prisstigning på billetterne vil formentlig føre til færre passagerer, men kan – afhængigt af prisniveauet – samtidig medføre en øget billetindtægt.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter UngOdense og OdenseNu, herunder prissætningen i modellerne 1-3, som beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Baggrund og historik

På bestyrelsesmødet den 13. december 2024 besluttede FynBus at fastholde de nuværende priser på UngOdense og OdenseNu frem til udgangen af januar 2026. Beslutningen blev truffet på baggrund af en evaluering af tre modeller for fremtidig prissætning.

Da ordningen er et forsøg, der udløber ved udgangen af januar 2026, skal FynBus' bestyrelse den 5. december tage stilling til prisniveauet for UngOdense og OdenseNu – denne gang med henblik på en mulig forlængelse frem til januar 2027.

Beslutningskompetencen for takstniveauer og prissætning ligger hos FynBus' bestyrelse. Da de to kampagneprodukter har stor betydning for passager- og indtægtsgrundlaget i bybusserne i Odense og Odense Letbanen, bliver sagen dog først fremlagt til drøftelse i Klima- og Miljøudvalget.

Klima- og Miljøudvalget drøftede ligeledes en eventuel prisstigning på deres møde den 10. december 2024 forud for FynBus' forlængelse af billetforsøget til udgangen af 2025.

UngOdense

UngOdense sælges til 10 kr. pr. tur og kan købes af unge op til og med 26 år. Produktet blev implementeret i juli 2022 og har siden haft stigende salg. Det er FynBus' vurdering, at salget endnu ikke ser ud til at have toppet. Fra 2024 til 2025 er der stigning på 4 %, og i september 2025 blev solgt over 220.000 som det højeste registreret for en måned. Det svarer til 40.000 flere solgte billetter end det gennemsnitlige månedlige salgstal, som udvalget blev præsenteret for på lignede sag i december 2024. Salget af Ung Odense billetter er i 2025 fordelt med 64 % som RejseBillet og 36 % som QR-billet.

UngOdense rammer stort set det forventede niveau i 2025 som antaget i december 2024.

OdenseNu

OdenseNu sælges til 15 kr. pr. tur og er tilgængelig for alle. OdenseNu har siden implementeringen i juni 2023 haft en løbende stigning, og ligger aktuelt på ca. 100.000 solgte billetter månedligt, fordelt med 35 % som RejseBillet og 65 % som QR-billet. Det er 20.000 flere solgte billetter pr. måned sammenlignet med det salgstal, udvalget blev præsenteret for på lignede sag i december 2024.

OdenseNu forventes at generere ca. 0,2 mio. flere rejser end antaget i december 2024.

Med uændret prisniveau på produkterne er forventningen, at der i 2026 sælges 2,2 mio. UngOdense billetter og 1,2 mio. OdenseNu billetter.

Produkternes business case

I forhold til indtægterne har produkterne frem til og med 2024 bidraget med en positiv business case, hvor merindtægten fra produkterne har mere end opvejet indtægtstabt fra overflytning af kunder fra andre, dyrere produkter.

I 2025 er væksten i UngOdense og OdenseNu samlet kun lidt højere end faldet i passagerer med andre, dyrere produkter, hvilket isoleret set medfører en negativ business case.

Konklusionen er således, at UngOdense og OdenseNu fortsat bidrager til passagervæksten, men at de fremadrettet vil medføre mindreindtægter, da de afledte merindtægter fra UngOdense og OdenseNu ikke længere opvejer indtægtstabt fra overflytningen af kunder fra andre produkter – især rejsekort.

3 mulige prisjusteringer

På baggrund af de gode erfaringer med UngOdense og OdenseNu, samt den fortsatte vækst i salgstillene, vurderer FynBus, at begge produkter med fordel kan fastholdes.

FynBus har samtidig fået gennemført en priselasticitetsanalyse af Epinion, som indikerer, hvordan passagererne reagerer på forskellige prisniveauer. Analysen peger på, at en prisjustering kan være relevant, hvis målet er at øge indtægten pr. passager – dog med hensyntagen til risikoen for fald i passagertal.

FynBus anbefaler, at man kan overveje at justere prisen ud fra følgende tre modeller:

- Model 1: Uændret pris på begge produkter.
- Model 2: UngOdense 12 kr. og OdenseNu 17 kr.
- Model 3: 15 kr. for begge produkter

Model 1: Uændret pris på begge produkter

Model 1 betyder, at UngOdense fortsat vil være væsentligt billigere end den billigste rejse på Rejsekort, der aktuelt er 13,80 kr. på højeste mængderabattrin. Prisen for enkeltbilletter i Odense ændres fra januar 2026 til 28 kr.

FynBus forventer, at stigningen i antallet af UngOdense-billetter vil fortsætte.

Model 2: UngOdense 12 kr. og OdenseNu 17 kr.

Model 2 medfører, at UngOdense næsten altid vil være billigere end rejser på rejsekortet. En nylig undersøgelse fra FynBus viser, at en prissætning som i model 2 vil medføre et passagertab for både UngOdense og OdenseNu. Prisændringen vil dog give en merindtægt for begge produkter.

Det bør derfor overvejes, om prisændringen beskrevet i model 2 skal gennemføres for begge produkter – som samtidig i højere grad vil følge udviklingen på de konkurrerende produkter rejsekort og enkeltbilletter.

Model 3: 15 kr. for begge produkter

Model 3 medfører, at det billigste rabattrin på rejsekortet altid vil være billigere end begge produkter. Dermed kunne produkterne slås sammen, og produktporteføljen forenkles. Modellen vil gøre markedsføringen nemmere og svare til løsninger, der indføres andre steder, fx i Aarhus.

En sammenlægning af de to produkter med en salgspris på 15 kr. vil medføre et passagertab, men samtidig en forventet merindtægt.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 8: D-sag: Orientering om genbrug af efterladte cykler i Odense

01.30.00-P20-21-22

Sagsresumé

Med denne sag orienteres Klima- og Miljøudvalget om indsatsen med genbrug af efterladte cykler i Odense.

Odense Kommune har kørt et 2-årigt pilotprojekt, hvor efterladte cykler genbruges og istandsættes af en cykelsmed. Projektet skal fremme genbrug i Odense og bidrage til, at Odense får et mere klimavenligt ressourceforbrug. Formålet med pilotprojektet var desuden at indhente erfaringer inden tilrettelæggelse af en mere permanent løsning.

Forvaltningen vurderer, at det er relevant at fortsætte pilotprojektet endnu et år for at opnå et bedre erfaringsgrundlag. Herefter vil forvaltningen følge op med en permanent løsning. Den permanente løsning vil forventeligt indebære et udbud med henblik på en længerevarende aftale med en privat aktør om genbrug af de efterladte cykler.

Baggrund om projektet

I august 2023 blev der som del af i arbejdet med Klimahandleplanen sat et projekt i gang, der havde til formål, at fremme istandsættelse af efterladte cykler i Odense. Odense Kommune indsamler årligt ca. 800 efterladte cykler. Cykler med en værdi over 800 kr. behandles som hittegods, men langt størstedelen (ca. 600-700 cykler) har en lavere værdi, og anses derfor som udgangspunkt som affald.

For at fremme at disse cykler blev genbrugt, frem for smidt ud, indgik kommunen derfor i november 2023 en toårig aftale med Folkebo Cykler. Folkebo Cykler modtager cyklerne vedlagsfrit mod til gengæld at sikre, at cyklerne så vidt muligt genbruges. Aftalen havde til formål at afprøve, hvordan kommunen kunne fremme genbrug gennem udbud af opgaven og aftale med en privat aktør. Et væsentligt formål var i første omgang at opnå erfaringer med et pilotprojekt for på den baggrund at have et godt grundlag for at tilrettelægge en permanent løsning.

Projektet er uden udgifter for kommunen og enhver værdiskabelse og genbrug af de efterladte cykler er bedre end alternativet, der indebærer, at cyklerne smides ud.

Status på projektet

Der er nu gået to år, og projektaftalen udløber i november 2025. Effekterne og den værdiskabelse, som Folkebo Cykler har realiseret via projektet, har været mindre end forventet. Fx i forhold til genbrugsprocenten, der ligger på ca. 45-55 %, mens cykelsmedens oprindelige forventning var 90 %. Trods dette vurderer forvaltningen, at det er relevant fortsætte det nuværende samarbejde med Folkebo Cykler endnu et år, inden der arbejdes hen mod en permanent løsning.

Baggrund for fortsættelse af pilotprojektet

Formålet med fortsættelsen af samarbejdet endnu et år er at:

- få et bedre erfaringsgrundlag at arbejde videre fra
- se om uforløste potentialer i projektet kan indfris gennem tættere samarbejde med forvaltningen.

Opfølgningen på de uforløste potentialer skal afklare, hvilke forventninger der realistiske at inkludere i et kommende varigt udbud. Det skal understøtte, at forventningerne i et varigt udbud af opgaven er så ambitiøse som muligt, samtidig med at der ikke inkluderes forventninger i udbuddet, der reelt ikke er mulige at opnå i praksis.

Forvaltningen har overvejet at beskrive opgaven på ny og sende den i udbud igen med henblik på en ny testperiode. Forvaltningen vurderer dog, at det bedste grundlag at udvikle modellen på, er sammen med den nuværende leverandør, som deler erfaringen fra projektet ind til nu. Desuden vil et udbud dels 1) være meget ressourcekrævende for endnu en testperiode af kort varighed og desuden 2) ikke nødvendigvis resultere i bud fra andre aktører eller mulighed for større værdiskabelse. Da opgaven var i udbud i 2023, var der kun to relevante bud, og den anden byder er siden da gået konkurs.

Forventninger til videre proces i det kommende år

Klima- og Miljøforvaltningen vil i det kommende år se, om øget dialog og samarbejde med Folkebo Cykler kan bidrage til at uforløste potentialer i projektet realiseres.

Fx ønsker forvaltningen at se, om kommunen kan understøtte, at Folkebo Cykler i højere grad anvender alternativ arbejdskraft i forbindelse med projektet. Det var en del af det oprindelige projekt, men er foreløbigt kun i et meget begrænset omfang realiseret, hvilket en øget indsat fra kommunen forventes at kunne lave om på. Hertil ønsker forvaltningen gennem dialogen at støtte Folkebo Cykler i at udvikle på at øge genanvendelsen af overskudsdele fra cyklerne, donation af cykler til relevante steder samt sikre en udboring af potentialet for, at nogle af cyklerne kan istandsættes med henblik på anvendelse som udlejningscykler. Formålet er særligt at se, om disse tilgange kan øge genbrugsprocenten.

Når testprojektet herefter afsluttes i slutningen af 2026, vil forvaltningen følge op med tilrettelæggelse af en permanent tilgang til genbrug af cyklerne. Det vil forventeligt indebære et nyt udbud af opgaven.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 9: D-sag: Orientering om proces for indføring af central blødgøring af vand i VandCenter Syds forsyningsområde

13.02.02-G01-5-25

Sagsresumé

Denne sag handler om, at VandCenter Syd (herefter VCS) ønsker at indføre central blødgøring af drikkevandet i deres forsyningsområder. Formålet er at reducere vandets hårdhed for at opnå en række positive effekter på økonomi, klima og miljø.

For at VCS kan opnå mulighed for at få forbrugerfinansieret udgifterne til blødgøringsanlæggene, skal central blødgøring enten påbydes af Odense Kommune som vandforsyningsmyndighed eller politisk godkendes som en målsætning. Klima- og Miljøforvaltningen vurderer, at en politisk beslutning vedrørende indføring af central blødgøring bør træffes af byrådet og udformes som en politisk godkendt målsætning.

Med denne sag orienteres Klima- og Miljøudvalget om, at VCS over det kommende halve år gennem et afklaringsprojekt vil kortlægge de samlede konsekvenser ved en eventuel gennemførelse af blødgøringsprojektet. De vil afklare de driftsmæssige- og økonomiske konsekvenser, indvirkning på klima og miljø samt påvirkning af forbrugernes sundhed. Afklaringsprojektet skal således danne grundlag for en politisk beslutning medio 2026 om en målsætning om blødgøring af drikkevandet i Odense.

Baggrund

VCS har igangsat projektet om central blødgøring af drikkevand på baggrund af:

- Forbrugerefterspørgsel.
- Ønske fra VCS' bestyrelse.
- Forventning om samfundsøkonomiske gevinster.
- Forventning om klimagevinster.

VCS er i lige nu i en afklaringsfase. I vedlagte notat beskriver VCS de foreløbige resultater og hvilke emner, der skal afklares yderligere. I notatet refereres også til blødgøringsprojekter i andre forsyninger.

Uddrag af de foreløbige resultater

Forbrugerefterspørgsel

Senest i 2020 fik 10.500 private kunder tilsendt et spørgeskema, som led i en generel kundeundersøgelse hos VCS. Heraf svarede 2.078 kunder, hvilket svarer til ca. 4 % af VCS totale kundegrundlag. Undersøgelsen af de private kunder viste, at 75 % af de kunder, der indsendte en besvarelse, svarede ja til, at de var interesseret i blødgjort vand, 21% svarede måske og 4 % svarede nej. Til spørgsmålet om kunderne var interesseret i blødgjort vand ved en prisstigning på 2-3 kr. pr. m³ svarede 57 % ja, 26 % svarede måske og 18 % svarede nej.

I 2019 blev 23 virksomheder interviewet. Ud af de 23 interviewede virksomheder svarede 78 %, at de var interesseret i central blødgøring, og 43 % var interesseret i central blødgøring ved en prisstigning på 1,5-2 kr./m³.

Samfundsøkonomi

For at belyse effekten på samfundsøkonomien ved blødgøring af drikkevand har VCS i februar 2023 fået udarbejdet to rapporter af henholdsvis COWI og DTU. Rapporterne konkluderer, at der i VCS' forsyningsområder er samfundsøkonomiske gevinster ved blødgøring af drikkevand.

Forventede fordele for forbrugerne

VCS forventer, at central blødgøring vil føre til:

- mindre kalkaflejring i husholdningsapparater som fx elkedler, kaffemaskiner og vaskemaskiner
- mindre kalkaflejring i tekniske installationer som fx vandvarmere, vandhaner, toiletter m.m.

Færre kalkaflejringer nedsætter generelt energiforbruget i husholdningsapparater og tekniske installationer, og derudover forlænges levetiden af apparater og tekniske installationer.

Ved et lavere kalkindhold i vandet vil forbrugerne kunne nedsætte mængden af sæbe, shampoo og rengøringsmidler, og forbrugerne forventes at kunne bruge mindre tid på rengøring af f.eks. armaturer og fliser.

Hvis alle potentielle besparelser og gevinster realiseres, er det VCS' forventning, at der samlet set vil kunne opnås en bruttobesparelse for forbrugerne på 4,5-6 kr. pr. m³. Flere af besparelserne kræver dog en adfærdsændring hos forbrugerne. VCS er meget opmærksomme på, at sådanne adfærdsændringer kræver målrettet information og kommunikation til og med forbrugerne. Den anslåede merudgift pr. m³ drikkevand ved indføring af central blødgøring forventes ifølge VCS at ligge mellem 2,5-3,5 kr. pr. m³ blødgjort vand, og samlet set vil der dermed kunne opnås en positiv nettogevinst.

Næste skridt i VCS' afklaringsprojekt

Når de konkrete blødgøringsmetoder, blødgøringsgrader, forsyningsikkerhed, levetidsbetragtninger m.m. er valgt, kan VCS yderligere redegøre for følgende:

- Investerings- og driftsomkostninger.
- Vurdering og beregning af klimagevinsterne, herunder et CO₂-regnskab.
- Afledte sundhedsmæssige konsekvenser.

Ovenstående aspekter forventes at blive afklaret, så det kan danne grundlag for en politisk beslutning om en målsætning om blødgøring medio 2026.

Politisk proces

Orientering for Klima- og Miljøudvalget den 25. november 2025.

Orientering for Økonomiudvalget ved VCS' direktør den 3. december 2025.

Såfremt resultatet af afklaringsprojektet fortsat giver anledning til, at VCS arbejder videre med central blødgøring, forventes målsætningen om central blødgøring at blive fremlagt for Odense Byråd til stillingtagen medio 2026.

Indstilling

Sagen indstilles til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Notat - Blødgøring af drikkevand, VandCenter Syd, 29-10-2025

Punkt 10: D-sag: Status på gartneriindsatsen

09.00.00-K08-3-22

Sagsresumé

I denne sag får Klima- og Miljøudvalget en status for gartneriindsatsen i perioden fra juni til og med oktober 2025.

Perioden har båret præg af fortsat sagsbehandling og tilsyn, årets sidste vandprøvetagninger fra udvalgte vandløb, fortsat proces med Miljø- og Ligestillingsministeriets departement samt enkelte retssager.

Der er gennemført 22 tilsyn, givet 39 henstillinger, udstedt 5 påbud og indskærpelser (ingen forbud) og ikke indgivet nogen politianmeldelser. Dette ligger på niveau med forrige perioder.

Retssager i efteråret 2025

Den 18. september 2025 deltog Odense Kommune i en retssag om direkte spildevandsudledninger fra et gartneri. Kommunen fik medhold i sagen, og gartneriet blev idømt en bøde samt betaling af sagens omkostninger, ligesom gartneriet skal afholde kommunens udgifter til vandanalyser.

Sagen er ved anklagedes forsvarsadvokat anket til landsretten.

Den 6. november 2025 er der gennemført yderligere to retssager, hvor den ene handler om ulovlig opbevaring af bl.a. farligt affald, og den anden om ulovlig opbevaring af husdyrgødning og planteaffald.

Dommene forventes afsagt inden Klima- og Miljøudvalgets møde den 25. november 2025, hvor der vil ske en mundtlig afrapportering.

Samlet overblik politianmeldelser og retssager siden 2022

Der er indgivet i alt 19 politianmeldelser, og på nuværende tidspunkt er 14 sager afgjort.

Politianmeldelserne har ført til følgende afgørelser ved domstolene:

- I ti sager har kommunen fået medhold i byretten.
- - To af dommene er dog anket til Landsretten og afventer dermed endelig afgørelse.
- I to sager er der ikke rejst tiltale. Én sag blev afvist af politiet, da gartneriet var gået konkurs, og i den anden kunne politiet ikke identificere et konkret ansvarligt gartneri.
- I to sager har kommunen ikke fået medhold i byretten. Én blev frafaldet af anklagemyndigheden under retssagen, da denne vurderede, at fotodokumentationen ikke var tilstrækkelig til at løfte bevisbyrden. Den anden er anket til Landsretten og afventer endelig afgørelse

Ud over dette mangler fire sager at blive behandlet i byretten og én anmeldelse er fortsat i proces hos anklagemyndigheden. Forvaltningen afventer tilbagemelding om tiltale og berømmelse af sagen.

Proces med Miljø- og Ligestillingsministeriets departement

Der pågår en proces med Miljø- og Ligestillingsministeriets departement, hvor der er set nærmere på reglerne for spildevandshåndtering i gartnerierne.

Formålet med processen er at revidere den gældende "gartnerivejledning". I den forbindelse har kommunen, som kompetent og ansvarlig spildevandsmyndighed, tilkendegivet vilje til at bidrage til revideringen ved at dele relevant viden og erfaring med lovfortolkning og myndighedsudøvelse.

Klima- og Miljøforvaltningen har som del i processen den 27. august 2025 deltaget i møde med departementet. Departementet præsenterede en række case-beskrivelser, hvori der samtidig var taget stilling til, hvorvidt de enkelte cases skal håndteres efter spildevandsreglerne (miljøbeskyttelsesloven) eller ej.

Forvaltningen har efterfølgende fremsendt bemærkninger de enkelte cases. I den forbindelse har Odense Kommune som spildevandsmyndighed redegjort for den gældende forståelse af reglerne. Det blev ligeledes bemærket, at spildevandsreglerne er generelle og gælder på tværs af brancher, herunder også gartnerier. Eventuelle ændringer i lovforklaringen skal kunne integreres i den samlede myndighedsudøvelse på området.

Gartneriindsatsen siden 2022

Tabel 1 viser antallet af reguleringer og håndhævelser siden den udvidede gartneriindsats startede i 2022

År	Antal tilsyn	Henstillinger	Påbud, forbud og indskærpelser	Politianmeldelser	Tilladelser
2022	91	199	68	8	8
2023	60	19	44	11	7
2024	47	23	20	0	8
*2025	33	51	13	0	1
I alt	231	292	145	19	24
Heraf afgjorte retssager	-	-	-	14	-

**Til og med oktober måned 2025*

Om tilsynsindsatsen

Faldet i antal tilsyn skal ses som et udtryk for flere parametre. Det første år blev i høj grad brugt til at danne et overblik over gartnerierne og deres drift. Mange tilsyn blev derfor gennemført på kort tid. Sidenhen er der sket en udvikling hen imod mere omfattende tilsyn på blandt andet en del af de største gartnerier i Odense Kommune, hvor nogle tilsyn kan strække sig over et par dage og op til 200.000 m². Ydermere er sagsbehandling af de enkelte gartnerier af kompleks karakter, ligesom der er en oplevelse af, at nogle gartnerier ikke villigt udleverer de oplysninger, der er brug for til sagsbehandlingen. Disse sager kan ende i påbud, forbud eller indskærpelser.

Om håndhævelser og tilladelser

Det er ikke muligt at vurdere indsatsens effekt alene ud fra antal håndhævelser, eller hvor mange tilladelser, der er givet, da ikke alle forhold er nødvendige at håndhæve ved påbud eller indskærpelser. Mange forhold kan rettes op alene ved henstillinger.

Om politianmeldelser

Det forsøges i videst muligt omfang at få gartneriet til at rette op på ulovlige forhold. Kun i de tilfælde hvor det ikke lykkes, indgives der en politianmeldelse. I særligt grove tilfælde indgives der dog også politianmeldelse. Det er ikke målet i sig selv at politianmelde de enkelte forhold, men i højere grad at få rettet op på de uhensigtsmæssige og ulovlige forhold

til miljøets bedste. Udarbejdelse af politianmeldelser, høringer om anklageskrifter, forberedelse af retssager samt deltagelse i retssager er ligeledes tidskrævende.

Budgetbevilling

Ved vedtagelsen af Budget 2026 er der afsat 1 mio. kr. i 2026 og 2,4 mio. kr. i 2027, som muliggør videreførelse af gartneriindsatsen og opretholdelse af det nuværende effektivitetsniveau i yderligere en periode. Samtidig gør midlerne fra budgettet det muligt at fastholde den faglige viden og erfaring i forvaltningen, hvilket understøtter kontinuitet og fremdrift i den løbende sagshåndtering.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 11: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-A26-12-24

Sagsresumé

Orientering om aktuelle sager.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.